

ארכיאולוגיה

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים למ"א

ולמודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' דני רוזנברג

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' מיכל ארצי (אמריטוס), פרופ' אדריאן בועז, פרופ' גיא בר-עוז, פרופ' דני נדל, פרופ' ארתור סג"ל (אמריטוס), פרופ' מינה עברון (אמריטוס), פרופ' אלכסנדר צצקין (אמריטוס), פרופ' אברהם רונן (אמריטוס), פרופ' רוני רייך (אמריטוס), פרופ' שריאל שלו.
פרופסור חבר: פרופ' איילת גלבוע, פרופ' דניאל קאופמן (אמריטוס), פרופ' דני רוזנברג.

מרצה בכיר: ד"ר עדי ארליך, ד"ר נמרוד מרום, ד"ר ראובן ישורון
מרצה: ד"ר מיכאל איזנברג, ד"ר רביע חמיסה, ד"ר רות לין, ד"ר יצחק יפה.

עמית הוראה

עמורה מן החוג: ד"ר אסף אורון, ד"ר שי בר, ד"ר איריס גרומן-ירוסלבסקי, ד"ר חגית פרנקל-מילרד, ד"ר רבקה צבי, מר רם שואף, אדריכל, ד"ר רון שימלמיץ, מר יעקב שפר, מהנדס.

מזכירות החוג (הבניין הרב-תכליתי, חדר 187)

עוזר מינהלי לראש החוג: **מר איתי רונן**
 שעות קבלה: ימי א'-ד' 10.00-12.00.
 טלפון: 04-8240234 פקס: 04-8249342 (פנימי: 2234)
 דואר אלקטרוני: ironen1@staff.haifa.ac.il

מזכירות מגמת המ"א בשימור: **גב' אפרת בלפר**
 שעות קבלה: ימים א'-ה' 10.00-12.00.
 טלפון: 04-8288461 (פנימי: 8461)
 דואר: ebelfer@staff.haifa.ac.il

אתר האינטרנט של החוג: <http://archlgy.haifa.ac.il/index.php?lang=he> וגם
 בפייסבוק: <https://www.facebook.com/archaeologyhaifa/>

הלימודים לתואר ראשון (בי"א)

יועץ לתואר ראשון: ד"ר ראובן ישורון

מטרת הלימודים

ארכיאולוגיה היא חקר העבר האנושי בעזרת שרידים חומריים, כגון מבנים, חפצים ושרידי מזון. מטרת החוג לארכיאולוגיה היא להקנות לתלמידים ידע רחב ומקיף במגוון הנושאים הקשורים לחברות הקדומות ולתרבות החומרית של ארץ ישראל, ארצות אגן הים התיכון והלבנט. בוגרי החוג הרוצים בכך מקבלים הכשרה לעבודה ארכיאולוגית בחפירות, בסקרים ובמעבדות, זאת בהתאם לבחירת מסלול הלימודים. הבוגרים משתלבים במחקר ארכיאולוגי ובעבודה יישומית ברשות העתיקות, במוזיאונים לארכיאולוגיה, בהוראה בבתי ספר (בשילוב עם תעודת הוראה), בענף התיירות ובתחום השימור.

בחוג ניתן ללמוד מגוון רחב של נושאים, בהתאם למספר הגדול של נושאי המחקר בהם מתמחה הסגל האקדמי. התרבות החומרית הקדומה של א"י בפרט ואגן הים התיכון בכלל נלמדת בשני מישורים. הראשון הוא כרונולוגי, ובו נלמדים התקופות הפרהיסטוריות (מהתקופות הפליאוליתיות ועד התקופה הכלקוליתית), תקופות המקרא (תקופות הברונזה והברזל), תרבויות יוון ורומי (למן התקופה ההלניסטית וכלה בתקופות הרומית והביזנטית), העולם של ימי הביניים מראשיתו בכיבוש המוסלמי של האזור ועד ימי ממלכות הצלבנים. בחוג ניתן ללמוד גם על הארכיאולוגיה של סין ושל אזורים אחרים בעולם והיבטים שונים של התרבות החומרית בתקופות השונות בארץ ובעולם. בלימודים ניתן דגש מיוחד לשיטות מחקר חדשניות, בהתאם לכך המישור השני הוא מישור נושאי, ובו נלמדים תחומים המשולבים במחקר הארכיאולוגיה המודרני. אלה כוללים בין השאר אדריכלות ואמנות, חקר מצמצים, חומרים וטכנולוגיות עתיקות, חקר עצמות עתיקות של בעלי חיים (ארכיאו-זואולוגיה), גיאו-ארכיאולוגיה, שיטות לשיחזור הסביבה והאקלים, ושיטות תיארוך ומיפוי ממוחשב.

החוג מקיים לימודי תואר ראשון במסלול הדו-חוגי והחד-חוגי. משך הלימודים בשני המסלולים הוא שלוש שנים. במסלול הדו-חוגי ניתן ללמוד באפיק "מקצועי" ובאפיק "כללי". האפיק המקצועי מיועד לסטודנטים שרוצים להכשיר את עצמם לעבודת שדה ארכיאולוגית, ובהתאם לכך משולבים בו קורסים שהם תנאי לקבלת "תעודת חופר" (תעודה המהווה תנאי לקבלת רישיון חפירה מרשות העתיקות), בעוד שהאפיק הכללי מאפשר רכישת ידע נרחב במגוון תחומי הידע הארכאולוגי הנלמדים, ואינו כולל בהכרח קורסים מקצועיים-מתמחים.

כלל הסטודנטים מתחילים את לימודיהם במסלול הדו-חוגי (בשילוב עם כל חוג אחר באוניברסיטה שמאפשר לימודים דו-חוגיים). סטודנטים המעוניינים במסלול לימודים עשיר יותר בארכיאולוגיה, במסלול החד-חוגי, יוכלו לעשות כך החל משנה ב' ללימודיהם ובכפוף להישגיהם (ר' להלן). לתלמידי המסלול הדו-חוגי אנו ממליצים על שילוב של חוגים קרובים בעלי זיקה לארכיאולוגיה, משיקים לתחום או משלימים, כגון: אתרופולוגיה וסוציולוגיה, ביולוגיה ומדעים, גיאוגרפיה ולימודי הסביבה, היסטוריה, לימודי ארץ ישראל ומקרא, תולדות האמנות, מערכות מידע ממוחשבות, סטטיסטיקה, אומנות יצירה, אך ניתן לשלב גם עם כל חוג אחר באוניברסיטה.

החוג מציע תכנית ב"א ייחודית למורי דרך עובדים, התכנית עובדת בשיתוף פעולה עם החוג לגיאוגרפיה או עם החוג ללימודים רב-תחומיים. בנוסף אנו מציעים תכנית משולבת בארכיאולוגיה ומדעי הרוח הדיגיטליים, זאת בשיתוף עם החוג למערכות מידע, כמו כן, גם תכנית בשילוב ארכיאולוגיה ומקרא בשיתוף עם החוג למקרא.

תנאי הקבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה וברמה הנדרשת על ידי החוג (פרטים נוספים במדור הרשמה). החוג מקבל בברכה מועמדים המבקשים לעבור מאוניברסיטאות אחרות, ממכללות וחוגים אחרים. החוג רשאי לדרוש ממועמדים אלה לימודי השלמה בהתאם לנסיבות. חובה על כל התלמידים והמועמדים לבוא לייעוץ אישי לפני תחילת שנה"ל אצל יועץ הבי"א של החוג (ימי ייעוץ יתפרסמו לקראת תחילת השנה האקדמית). תלמידים יוכלו ללמוד במסלול החד-חוגי רק לאחר שהשלימו בהצלחה את כל שיעורי שנה א' בחוג לארכיאולוגיה בממוצע ציונים משוקלל של 80 (לפחות), וכמו כן, עמדו גם בתנאי המעבר של שנה א' בחוג השני. לכל מועמדי המסלול החד-חוגי יערך ראיון אישי, ותכנית הלימודים האישית של כל התלמידים תאושר על ידי יועץ הבי"א של החוג.

המסלול הדו-חוגי

מבנה הלימודים

במסלול הדו-חוגי יתקיימו שני אפיקי לימוד:

1. **אפיק כללי:** במסגרת אפיק זה יילמדו התלמידים 54 נקודות זכות (נ"ז) במסגרת החוג ו-6 נ"ז במסגרת מקבץ הקורסים הפקולטטי/תוכנית "דרך הרוח" (קורסים נבחרים בחוגים אחרים בפקולטה למדעי הרוח). כל הקורסים יאושרו על ידי יועץ הבי"א של החוג במסגרת פגישה אישית לפני תחילת סמסטר א' בכל שנה (או לפני סמסטר ב' למתחילים בסמסטר ב'). החוג מגלה גמישות רבה באפשרויות הפתוחות בפני הלומדים באפיק הכללי בהתאם לתחומי ההתעניינות של התלמידים. בהתאם, ניתן לבחור בהרכב שיעורים כללי, או כפי שאנו ממליצים, להתמחות בתקופות/נושאים מצומצמים יותר, למשל התקופות הפרהיסטוריות, תקופת המקרא, התקופה הקלאסית, ימי הביניים, ארכיאולוגיה ים-תיכונית, ארכיאולוגיה, חומרים וטכנולוגיות עתיקות בארכיאולוגיה.

מבנה הלימודים (אפיק כללי):

קורס	נ"ז
תרגיל בכתיבה ובקריאה מדעית	1 נ"ז
מבואות (שבעה, שנה א' ושנה ב')	24 נ"ז
פרוסמינריון תמטי	2 נ"ז
פרוסמינריון	2 נ"ז
אנתרופולוגיה לארכיאולוגיה (חובה בשנה ב')	2 נ"ז
סדנא בכלי חרס/כלי צור של ארץ ישראל (ניתן לקחת 2 בצור ו-2 בחרס)	4 נ"ז
סמינריון	4 נ"ז
סמינריון מחלקתי (חלק א' ו-ב', חובה בשנה ג')	0 נ"ז
קורסי בחירה בחוג	12 נ"ז
קורסי בחירה מחוץ לחוג (מהמקבץ הפקולטטי/"דרך הרוח"/אחר)	6 נ"ז
סיוורים	1 נ"ז

* בתחילת שנה ב' על התלמידים לבחור את כיוון הלימודים שלהם: כללי או התמחות בתקופה/נושא. בהתאם, ובהתייעצות עם יועץ ב"א, יבחרו התלמידים את הקורסים בהם ישתתפו. ההתמחות תתבטא בהשתתפות במירב הקורסים הרלוונטיים הניתנים בשנים הנדונות. לא ניתן לבצע הרשמה לשנה ב' או ג' ללא יעוץ מוקדם ומפורט בחוג. כהמלצה לתלמידים הרוצים להמשיך לתואר שני רצוי לבחור בתקופת התמחות/נושא כבר בשנה ב' ללימודים.

2. האפיק המקצועי "הכולל" תעודת חופר" המוכרת בידי רשות העתיקות והינה חובה לכל מי שיבקש להוציא רשימות הפירה/סקר על שמה/שמו): במסגרת אפיק זה ילמדו התלמידים מקבץ קורסים מקצועיים (מעשיים) אשר יקנו להם בסיום התואר "תעודת חופר" מוכרת על ידי רשות העתיקות. לשם קבלת תעודת חופר, חובה לקחת 58 ני"ז בחוג, הכוללות את הקורסים המקצועיים במקבץ קורסי תעודת חופר (ר' להלן) וכן 2 ני"ז במסגרת מקבץ הקורסים הפקולטטי או "דרך הרוח". כל הקורסים יאושרו על ידי יועץ הב"א של החוג במסגרת פגישה אישית לפני תחילת סמסטר א' בכל שנה (או לפני סמסטר ב' למתחילים בסמסטר ב'). הקורסים המקצועיים המחייבים הכלולים במקבץ "תעודת חופר" הם: מבוא לכלי צור (4 ני"ז, חלק א' וחלק ב')/מבוא לכלי חרס (4 ני"ז, חלק א' וחלק ב'), שיעור סקר ארכיאולוגי (2 ני"ז), שיעור בסטרטיגרפיה ומידות (2 ני"ז) ושיעור בשיטות ניתוח ופרסום של דוחות ארכיאולוגיים (2 ני"ז).

מבנה הלימודים (אפיק מקצועי):

ני"ז	קורס
1 ני"ז	תרגיל בקריאה וכתביה מדעית
24 ני"ז	מבואות (שבעה, שנה א' ושנה ב')
2 ני"ז	אנתרופולוגיה לארכיאולוגים
2 ני"ז	פרוסמינריון תמטי
	פרוסמינריון
	2 ני"ז
4 ני"ז	כלי חרס של תקופות המקרא (ניתן פעם בשנתיים)
4 ני"ז	כלי צור (ניתן פעם בשנתיים)
4 ני"ז	סמינריון
	קורסי תעודת חופר 1. סקר ארכיאולוגי, 2. סטרטיגרפיה ומידות,
6 ני"ז	3. שיטות ניתוח ופרסום - ניתנים פעם בשנתיים)
0 ני"ז	סמינריון מחלקתי (שנה ג' חובה)
6 ני"ז	שיעורי בחירה בחוג
2 ני"ז	שיעורי בחירה מחוץ לחוג (מהמקבץ הפקולטטי/"דרך הרוח"/אחר)
1 ני"ז	סיוורים
2 ני"ז	חפירות לימודיות

* הרישום למקבץ הקורסים הפקולטטי ולקורסים מלימודי תכנית ההעשרה האוניברסיטאית

"דרך הרוח" יתבצע תחת תוכניות הלימודים של התלמידים והציון ישוקלל בציון הסופי. ניתן לקחת קורסים מתוך המקבץ ותוכנית "דרך הרוח" בכל אחת משנות הלימוד לתואר הראשון. סיום הלימודים בקורסים אלה הינו תנאי לקבלת תואר בוגר. רשימת הקורסים ופרטים נוספים על מקבץ הקורסים הפקולטטי יפורסמו בתחילת השנה. רשימת הקורסים ופרטים נוספים על תוכנית "דרך הרוח" ניתן למצוא באתר התוכנית: <http://woh.haifa.ac.il/index.php/he/>.

תכנית הלימודים (פירוט הקורסים לפי שנות לימוד) שנה א' (שיעורי חובה)

1 נ"ז	קורס מתוקשב בכתיבה ובקריאה מדעית (סמסטר א', כל שנה)
4 נ"ז	מושגי יסוד בארכיאולוגיה — מבוא (משמש גם כשיעור השלמה לתואר שני)
4 נ"ז	ארכיאולוגיה של התקופות הפרהיסטוריות (חלק א' וב') — מבוא
2 נ"ז	ארכיאולוגיה של התקופות הפרוטוהיסטוריות — מבוא
4 נ"ז	ארכיאולוגיה של התקופות המקראיות (חלק א' וב') — מבוא
4 נ"ז	ארכיאולוגיה של התקופות הקלאסיות (חלק א' וב') — מבוא
2 נ"ז	ארכיאולוגיה ומדעי הטבע — מבוא
1 נ"ז	סיוורים (מומלץ ורצוי לסיים בשנתיים הראשונות)
1 נ"ז	חפירות לימודיות (מומלץ ורצוי לסיים בשנתיים הראשונות)
2 נ"ז	* הדרכה בספריה (בסמסטר א', כל שנה - יש להביא אישור השתתפות לחוג)
24 נ"ז	סה"כ שנה א'

שנים ב'-ג' (את מרבית הקורסים ניתן לפרוס על שנים ב' ו-ג' החלוקה (/) מייצגת את הנקודות בכל אפיק – כללי או מקצועי

	ארכיאולוגיה הלניסטית-רומית בארץ ישראל (חלק א' וב') — מבוא
4 נ"ז	(חובה שנה ב')
2 נ"ז	פרוס' תמטי (חובה שנה ב')
2 נ"ז	פרוס' נוסף (מומלץ שנה ב')
2 נ"ז	אנתרופולוגיה לארכיאולוגים (חובה שנה ב')
4/2 נ"ז	כלי צור של תקופות הפרהיסטוריות (ניתן אחת לשנתיים)
4/2 נ"ז	כלי חרס של תקופות המקרא (ניתן אחת לשנתיים)
6/0 נ"ז	מקבץ קורסי תעודת חופר (ניתנים אחת לשנתיים)
6/12 נ"ז	קורסי בחירה בחוג
2/6 נ"ז	קורסי בחירה מהמקבץ הפקולטטי/"דרך הרוח"/מחוץ לחוג
32 נ"ז	סה"כ שנים ב'-ג'

שנה ג' (שיעורי חובה)

4 נ"ז	סמינריון
0 נ"ז	סמינריון מחלקתי (שנתי)
4 נ"ז	סה"כ שנה ג'
60 נ"ז	סה"כ לתואר

תנאי מעבר

1. תנאי המעבר משנה א' לשנה ב' — בתום כל סמסטר יידרשו הסטודנטים להשיג ציון עובר בכל אחד מהקורסים במדורים השונים. חובה להשיג ממוצע ציונים מצטבר של 60

לפחות. תלמידי שנה א' שממצע הציונים שלהם יהיה נמוך מהנדרש ו/או שנכשלו בשני קורסי מבוא המהווים תנאי מעבר, יופסקו לימודיהם בחוג. תלמידים שנכשלו פעמיים באותו קורס לא יורשו לחזור עליו פעם נוספת. במידה והקורס הינו חובה, יופסקו לימודיהם בחוג. תנאי השתתפות בשיעורי דרג 2 הוא הצלחה במבוא של אותה תקופה. בסמסטר הראשון בכל שנה תועבר הדרכה בספריה לתלמידי החוג לארכיאולוגיה – הדרכה זו היא חובה לתלמידי שנה א' ותנאי למעבר לשנה ב' (יש להציג אישור בזכירות החוג על השתתפות בהדרכה).

2. **פרוסמינריונים שנה ב'** — פרוסמינריון הוא כיתה לימוד קטנה בה לומדים שיטות ניתוח וכתביה מדעית כהכנה לסמינריון של שנה ג'. בכל מסלולי הלימוד חייבים התלמידים להשתתף בפרוסמינריון ובפרוסמינריון התמטי בשנה ב' (מומלץ להשלים אלה בשנה ב').
3. **סמינריון שנה ג'** — במסגרת הסמינריון חייבים התלמידים בהשתתפות פעילה, ברפרט (הצגת נושא בכתה) ובהגשת עבודה סמינריונית בתום הקורס. התלמידים ישתתפו בסמינריון אחד לפחות במשך התואר. תנאי ההרשמה לקורסי דרג 3 הם סיום חובת אנגלית לפי המפורט בשנתון של החוג ללימודי אנגלית כשפה זרה.

סיוורים וחפירות

1. **סיוורים** — בשנת הלימודים הראשונה יש חובת השתתפות בכל ימי הסיוור של קורסי המבוא. בשנת הלימודים השניה והשלישית יחויבו התלמידים להשלים ימי סיוור נוספים, עד מניין כולל של 15 ימי סיוור. יצויין כי ימי הסיוור נערכים בדרך כלל בימי חמישי. מכסה זו הינה תנאי לקבלת התואר הראשון. תלמידי המסלול החד-חוגי חייבים להשתתף ב-18 ימי סיוור במשך התואר הראשון. יש להירשם לכל סיוור באופן אישי דרך הקישור באתר האינטרנט של החוג או ישירות דרך המזכירות. יש לשים לב כי ביטול השתתפות בשלושת ימי העבודה (או פחות) שלפני יום הסיוור, עלול לגרום קנס כספי. אי-תשלום הקנס עשוי להביא לביטול הקורס ו/או לעיכוב זכויות אחרות בחוג.
2. **חפירות** — במשך לימודי התואר הראשון על התלמידים להשתתף ב-30 ימי חפירה לימודית, הן במסלול החד-חוגי, הן במסלול החד-חוגי. מטרת החפירה הלימודית היא להכיר לתלמידים את עבודת השדה הארכיאולוגית, להכשירם בעבודת השדה ולהכינם לניהול חפירה. חובה על כל התלמידים להשתתף ב-10 ימי חפירה בכל אחת מהתקופות: פרהיסטורית, מקראית וקלאסית/צלבנית. החפירות מתנהלות בדרך כלל בחופשת הקיץ, וניתן לפרוס אותן על שלוש שנות הב"א (אם כי מומלץ לסיימן בשנתיים הראשונות). במסגרת החפירה ישתתפו התלמידים בחפירה, ברישום, מדידה, מיון הממצאים ושאר ההיבטים של ביצוע חפירה וניהולה. לא יוכרו חפירות שלא במסגרת החוג, בכל שנה יוגדרו החפירות הלימודיות של החוג לשנת הלימודים הנוכחית. יש לשים לב כי ביטול ההשתתפות בעשרת ימי עבודה (או פחות) שלפני תחילת החפירה, עשוי לגרום קנס כספי. בתום כל סמסטר תועבר רשימה של תלמידים עליהם הוטל הקנס למדור שכ"ל והם יחוייבו דרך תשלומי שכר הלימוד. אי תשלום הקנס עשוי להביא לביטול קורסים ועיכוב מתן תעודת הבוגר. מכסת ימי החפירה הינה תנאי לקבלת התואר הראשון.

שפות

1. אנגלית — כל התלמידים חייבים לעמוד בחובות הכלל-אוניברסיטאיות באנגלית כשפה

זרה. עמידה בחובה זו היא תנאי מעבר לרישום לקורסים דרג 3* ומעלה.

2. שפה עתיקה — החוג ממליץ לתלמידים המתכוונים להמשיך בלימודי המ"א תוך התמחות בתקופות המקראיות או הקלאסיות בחוג להתחיל בלימודי שפה עתיקה על פי תחום ההתמחות כבר בלימודי הבי"א. נקודות אלה ניתן לקחת כשיעורי בחירה.

3. שפה זרה שנייה — החוג ממליץ לתלמידים המתכוונים להמשיך בלימודי המ"א בחוג להתחיל בלימודי שפה זרה שנייה (שפה מודרנית מעבר לאנגלית) כבר בלימודי הבי"א*.

*נקודות אלו אינן נכללות במסגרת 60 נקודות החובה לתואר הראשון.

נוכחות בשיעורים

היעדרות בלתי מוצדקת, העולה על 20% מן השיעורים, עלולה להביא לביטול השתתפות בקורס. חלה חובת השתתפות פעילה (שתהווה חלק מן הציון הסופי) בכל התרגילים לסוגיהם, בפרוסמיניריון ובסמיניריון. בסמיניריון המחלקתי יינתנו כ-13 הרצאות במגוון רחב של נושאים, על ידי מרצים מאוניברסיטת חיפה וממוסדות מחקר אחרים. בסמיניריון זה חלה חובת השתתפות מלאה על כל תלמידי שנה ג'.

תכנית למורי דרך מוסמכים

משרת התכנית

החוג לארכיאולוגיה מקיים תכנית משותפת במסלול דו-חוגי למורי דרך עם החוג לגיאוגרפיה ולימודי הסביבה וכן עם החוג ללימודים רב-תחומיים. המסלול נועד להרחיב את הבסיס המקצועי והידע של מורי הדרך בתחומי עיסוקם ולאפשר להם לזכות בתעודה אקדמית לצד רישיון העיסוק בהוראת דרך. התוכנית כוללת הכרה של 30 נ"ז מתוך 120 נ"ז לתואר בי"א מלא (15 נ"ז בקירוב בכל חוג). ההכרה מבוססת על לימודי הארכיאולוגיה, ההיסטוריה והגיאוגרפיה בקורס מורי דרך. התכנית מותאמת למורי דרך עובדים ולכן היא בנויה על ריכוז הלימודים בשנתיים וחצי, כולל שני סמסטרי קיץ (בחוג השני). מתוכם, מרבית הלימודים הם ביום אחד בשבוע בלבד (יום ג') ובסמסטר אחד או שניים, הם ביומיים (ימי ב' וג'). התכנית עם החוג לגיאוגרפיה ניתנת בשיתוף עם בית הספר לתיירות בישראל.

תנאי קבלה

מועמדים למסלול זה יתקבלו ללא בחינה פסיכומטרית ועל סמך תעודת בגרות במוצע 75 ומעלה וראיון עם עם יועץ הבי"א. על המועמדים להמציא למחלקת הרשמה תעודת מורה דרך מוסמך מקורית כתנאי קבלה למסלול זה (במקרים חריגים ניתן להתקבל על-תנאי, עוד טרם קבלת התעודה, אך בכל מקרה תעודת מורה הדרך היא תנאי לקבלת התואר) ולעמוד בתנאי הקבלה הכלל אוניברסיטאיים כגון אנגלית ועברית. הלימודים כוללים קורס בקריאה וכתיבה מדעית (1 נ"ז), חמישה מבאות (18 נ"ז), פרוסמיניריון (2 נ"ז), סמינר הכולל הגשת עבודה סמינריונית (4 נ"ז). שיעורי כלי צור א'/כלי חרס א' (4 נ"ז), שיעורי בחירה בחוג ומחויף לחוג (14 נ"ז). לאור הסיוורים הרבים בקורס מורי דרך אנו דורשים ממורי הדרך להשתתף רק ב-6 ימי סיוור (0 נ"ז). כמו כן נדרשים המשתתפים במסלול ב-15 ימים בחפירות לימודיות, חמישה ימים בכל תקופה, פרהיסטורי, מקראי, קלאסי/צלבני (2 נ"ז). יש לשים לב, הבוגרים של מסלול זה יקבלו תעודת ב"א בארכיאולוגיה אך לא יוכרו כארכיאולוגים חופרים, אלא אם

השלימו את הנדרש לשם קבלת תעודת חופר (כולל 30 ימי חפירה לימודית) כנדרש משאר הסטודנטים בחוג.

פירוט תכנית הלימודים

	שנה א'	
1 נ"ז	קורס קריאה וכתיבה מדעית (מתוקשב)	
4 נ"ז	ארכיאולוגיה של התקופות הפרהיסטוריות (חלק א' וב') — מבוא	
2 נ"ז	ארכיאולוגיה של התקופות הפרוטוהיסטוריות — מבוא	
4 נ"ז	ארכיאולוגיה של התקופות המקראיות (חלק א' וב') — מבוא	
4 נ"ז	ארכיאולוגיה של התקופות הקלאסיות (חלק א' וב') — מבוא	
0 נ"ז	סיוורים (שישה סיוורים)	
2 נ"ז	חפירות לימודיות (15 ימים, ניתן לחלק על פני שנות הלימוד לתואר)	
17 נ"ז	סה"כ שנה א'	
	שנה ב'	
4 נ"ז	ארכיאולוגיה הלניסטית-רומית בארץ ישראל (חלק א' וב') — מבוא	
2 נ"ז	פרוסמינריון	
6 נ"ז	סה"כ שנה ב'	
	שנים ב' וג'	
4 נ"ז	מבוא לכלי חרס/כלי צור א'/ב' (ניתן לקחת קורס אחד, חלק א' בכל אחד)	
14 נ"ז	שיעורי בחירה (כולל מחוץ לחוג, מקבץ פקולטטי ודרך הרוח)	
18 נ"ז	סה"כ שנים ב' וג'	
	שנה ג'	
4 נ"ז	סמינריון	
4 נ"ז	סה"כ שנה ג'	
15 נ"ז	* הכרת החוג בלימודי מורי הדרך	
60 נ"ז	סה"כ לתואר בחוג לארכיאולוגיה	

תוכנית ב"א דו-חוגית במדעי הרוח הדיגיטליים

מטרת התוכנית

במסגרת החוג לארכיאולוגיה ניתן להירשם גם לתוכנית במדעי הרוח הדיגיטליים, תוכנית חדשה המאפשרת לשלב לימודי מערכות מידע וארכיאולוגיה ולהיכנס לתחום חדש ופורץ דרך. סטודנטים מצטיינים בתכנית יזכו למלגות, התמחות מעשית במימון התכנית בפרוייקטי מחקר או בתעשייה, ו/או בנסיעה לבית-ספר קיץ בתחום באירופה. הלימודים בתכנית מדעי הרוח הדיגיטליים מתקיימים במסלול הדו-חוגי ובאפיק הכללי. סטודנטים המעוניינים בכך יכולים להשלים את קורסי תעודת החופר, מעבר למכסת הנקודות בחוג. על מנת להתקבל לתוכנית, יש לעמוד בתנאי הקבלה של שני החוגים: החוג לארכיאולוגיה והחוג למערכות מידע.

מבנה הלימודים בחוג לארכיאולוגיה בתכנית מדעי הרוח הדיגיטליים

1 נ"ז	תרגיל בכתיבה וקריאה מדעית
24 נ"ז	7 מבואות
2 נ"ז	שיעור חובה מתכנית "דרך הרוח"

פרוסמינריון	2 נ"ז
כלי חרס של תקופות המקרא ו/או כלי צור של תקופות הפרהיסטוריות	4 נ"ז
סמינריון	4 נ"ז
סמינריון מחלקתי	0 נ"ז
סיורים	1 נ"ז
חפירות לימודיות	2 נ"ז
קורסי בחירה בחוג	8 נ"ז
סה"כ לתואר בחוג לארכיאולוגיה	48 נ"ז

מהלך הלימודים

התרגיל בכתיבה וקריאה מדעית והמבואות יילקחו בשנה א'. הפרוסמינריון יילקח בשנה ב', כלי חרס/צור וקורסי הבחירה יילקחו בשנים ב' וג' והסמינריון, הסמינריון המחלקתי ושאר קורסי הבחירה יילמדו בשנה ג'. חובות הסיורים והחפירה הם כמפורט בתקנון החוג לארכיאולוגיה למסלול הדו-חוגי: 15 ימי סיור ו-30 ימי חפירה לימודית (10 בכל תקופה). יש לצבור סה"כ 4 נ"ז בקורסים הבאים: כלי חרס של ארץ ישראל א' ו/או ב', כלי צור א' ו/או ב', כלי חרס של ארץ ישראל בתקופה הקלאסית ובימי הביניים. קורסי הבחירה יכולים להיות כל קורס מדרג 2 או 3, כולל פרוסמינריון, סמינריון, וקורסי "תעודת חופר". פרטים נוספים באתר התכנית למדעי הרוח הדיגיטליים.

מסלול מואץ למ"א בארכיאולוגיה

החוג לארכיאולוגיה מציע לתלמידים מצטיינים לסיים בתוך ארבע שנים (שמונה סמסטרים) את התואר הראשון והשני. המסלול מאפשר קבלת תואר בוגר עם השלמת מכסת לימודי הב"א (במסלול דו-חוגי או חד-חוגי). הלומדים במסלול חייבים למלא את כל מכסת הלימודים לתואר ראשון במסלול הדו-חוגי או החד-חוגי ולתואר השני. התלמידים יקבלו תואר בוגר עם השלמת מכסת לימודי הב"א בתום השנה השלישית ללימודיו ותואר מוסמך בתום השנה הרביעית ללימודיו. המסלול פתוח למועמדים המעוניינים בכתיבת עבודת גמר מחקרית (מסלול א') ולמועמדים המעוניינים במסלול ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית (מסלול ב').

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' דני נדל

מטרת הלימודים

לימודי המ"א מיועדים להרחיב ולהעמיק את הידע וההבנה של התלמידים בתחומים השונים של הארכיאולוגיה: לימודי התקופות הפרהיסטוריות, הארכיאולוגיה של ארץ ישראל והמזרח הקדום בתקופת המקרא, הארכיאולוגיה של ארץ ישראל בתקופה הקלאסית, הארכיאולוגיה של יוון ורומא וכן הארכיאולוגיה של ארץ ישראל בימי הביניים, הארכיאולוגיה של סין, תרבות חומרית בתקופות השונות, ארכיאולוגיה ומדעי הארכאולוגיה האחרים. כמו כן, בחוג קיימת מגמת לימודים ייחודית בשימור מורשת התרבות החומרית.

לימודי המ"א מתנהלים בשני מסלולי לימוד:

מסלול א' (מסלול עם כתיבת עבודת גמר – תזה) ומסלול ב' (מסלול עם בחינת גמר). בשני המסלולים מחויבים התלמידים לקבל את אישור יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני (ולתלמידי מסלול א' – גם של מנחה התזה) למקבץ הקורסים שנבחר על ידם.

תנאי הקבלה

ללימודי תואר שני במסלול א' יוכלו להתקבל בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל שציונם המשוקלל הוא 80 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד. למסלול ב' יוכלו להתקבל בעלי תואר ראשון שציונם המשוקלל הוא 76 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד. בשל אופיו הבינתחומי של החוג, יכולים להתקבל ללימודי תואר שני בארכיאולוגיה תלמידים שיש להם תואר ראשון ומעלה בתחומים שונים (ללא תואר ראשון בארכיאולוגיה). סטודנטים המגיעים לתוכנית ללא רקע ארכיאולוגי כלל יידרשו לקחת את הקורס "הארכאולוגיה מהי - מבוא ומושגי יסוד בארכאולוגיה", חלק א' וב' (בהיקף של 4 שש"ס שילמדו בסמסטר א') ובהתאם לנושא התזה שלהם (במסלול א'), יידרשו לשיעורים על פי החלטת יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני ומנחה התזה.

מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית, ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה כתנאי לקבלתו ללימודים (תנאי זה לא חל על התכניות הבינ"ל, ששפת ההוראה בהן אנגלית). מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE או בלימודי השלמה במסגרת התואר הראשון. לפרטים נוספים, יש לפנות לתקנון האוניברסיטה ללימודים לתואר שני.

החל משנת הלימודים תשע"ט החוג לארכיאולוגיה מציע מסלול לימודים מרוכז לתואר שני (מסלול א' ומסלול ב') שבו מרבית הלימודים ירוכזו ביום לימודים אחד (להלן). התואר המוצע הינו תואר מ"א במסלול רגיל (מסלול א') עם תזה במשך שנתיים קלנדריות, שישה סמסטרים (סמסטר א', ב' וקצין בשנתיים רצופות) או תואר מ"א ללא תזה עם בחינת גמר (מסלול ב') במשך שנה קלנדרית אחת – שלושה סמסטרים (סמסטר א', ב' וקצין). המטרה היא לתת מענה

לביקוש הגדל והולך לתוכניות לימוד המרוכזות ביום אחד בשבוע ולאפשר לסטודנטים עובדים להשתלב בלימודים לתואר שני מבלי לפגוע במקור פרנסתם.

כחוג מחקרי מוביל, החוג יעודד סטודנטים מצטיינים, המעוניינים להמשיך במסלול עם תזה (מסלול א'), להחליט על כך כבר במהלך שני הסמסטרים הראשונים ואף למצוא מנחה לתזה ואלה יוכלו לעשות כן בתיאום עם יו"ר ועדת המ"א של החוג. תלמידים המעוניינים ב"תעודת חופר", ישלימו את הקורסים הנדרשים בהתאם לדרישות החוג ולתוכנית הלימודים בכל שנה (חשוב להבין כי חלק מהקורסים ניתנים פעם בשנתיים). ראש החוג ויו"ר ועדת המ"א רשאים לאשר במקרים מסוימים החלפת קורס מהתוכנית הנדרשת בקורס אחר מהחוג או מחוץ לחוג. האמור רלוונטי, למשל, לתלמידים בעלי תואר ראשון בארכיאולוגיה, אלה אינם מחוייבים בהכרח במכסת הסיוורים והחפירות הלימודיות (ובתנאי שהשלימו את הנדרש בעת לימודיהם לתואר ראשון) ובמקום זאת ילמדו קורסים מתקדמים אחרים בתיאום עם יועץ המ"א בחוג.

מסלול א'

מבנה הלימודים

משך הלימודים במסלול א', כולל הגשת עבודת גמר מחקרית (תזה), הינו עד שלוש שנים. יחד עם זאת, החוג לארכיאולוגיה מציע תואר שני במסלול בו מרוכזים מרבית הלימודים ביום לימודים אחד, כך שניתן לסיים את כלל החובות לתואר שני במסלול א' בשנתיים קלנדריות (שישה סמסטרים רצופים, כולל שני סמסטרי קיץ). במקום הסמינר השלישי שמוצע לרוב בתוכנית (בגלל הצורך בשלושה סמינרים במסלול ב'), יוכלו תלמידי מסלול א' לבחור שיעור/שיעורים אחר/אחרים בהיקף של 4 שש"ס באישור יועץ המ"א בחוג.

תכנית הלימודים כוללת 32 נ"ז: 32 נ"ז בחוג לארכיאולוגיה כמפורט בטבלה. שיעורי עזר ולימודי השלמה אינם נכללים במניין הנ"ז לתואר. יו"ר ועדת המ"א רשאי לאשר לתלמידים ללמוד יותר שיעורים מחוץ לחוג על חשבון השיעורים בתוך החוג במידה והם משרתים את התמחותם של התלמידים. תלמידים המעוניינים ב"תעודת חופר", ישלימו את מקבץ הקורסים הנדרשים בהתאם לדרישות החוג (לא נכללים במניין השעות לתואר).

שש"ס

תוכנית הלימודים:

2 שש"ס	שיעור "התפתחות המחשבה הארכיאולוגית המודרנית" (ינתן פעם בשנתיים)
2 שש"ס	שיעור "שיטות לניתוח כמותי בארכיאולוגיה" (ינתן פעם בשנתיים)
4 שש"ס	שיעור בארכיאולוגיה עולמית
8 שש"ס	2 סמינריונים (אחד לפחות בתחום ההתמחות)
4 שש"ס	סדנאות מתקדמות בתרבות חומרית
6 שש"ס	שיעורים בתחום ההתמחות
2 שש"ס	קמפוס שדה
2 שש"ס	חפירות (10 ימי חפירה, ממבחר החפירות בחוג)
2 שש"ס	סיוורים (6 ימי סיוור, ממבחר הסיוורים שהחוג מציע כל שנה)
0 שש"ס	סמינר מחלקתי

* מנחה התזה ויו"ר הוועדה החוגגית רשאים לדרוש מהסטודנט לקחת קורס בשפה עתיקה (ברמת מתחילים א' וב') בהתאם לתחום הלימוד ונושא המחקר שלו. קורס זה ייחשב במניין השעות לתואר.

דרישות נוספות (אינן נכללות במניין 32 שש"ס הנדרשים לתואר):

1. מנחה התזה ויו"ר הוועדה החוגגית רשאים לדרוש מהסטודנט להשתתף ביותר סקרים ו/או חפירות מההיקף שנקבע בהתאם לניסיון של המועמד ונושא המחקר שלו.
2. הסטודנט נדרש ללמוד קורס בשפה זרה אירופאית מודרנית שאינה אנגלית (ברמת מתחילים א' וב'). השפה הזרה תבחר בהתייעצות עם מנחה התזה.
3. מנחה התזה ויו"ר הוועדה החוגגית רשאים לדרוש מהסטודנט ללמוד קורס בסטטיסטיקה, תוכנות מחשב רלוונטיות (GIS) ותוכנות לעיבוד תמונה (למשל) או תחום מקצועי אחר, בהתאם לתחום הלימוד ונושא המחקר שלו.

עבודת הגמר המחקרית (תזה)

במהלך השנה הראשונה ללימודים התלמידים נדרשים לגבש ולעצב נושא לעבודת גמר מחקרית. נושא התזה צריך לקבל את אישור אחד ממורי החוג שיסכים לשמש כמנחה. הצעת המחקר צריכה להיות מוגשת לאישור הוועדה החוגגית לתואר שני לאחר אישור המנחה בשנה"ל השנייה לתואר (במסלול המרוכז, מומלץ להגיש את הצעת המחקר עד תחילת סמסטר א' של השנה השניה). אישור הצעת המחקר בשנה השניה ללימודים הוא תנאי הכרחי על מנת להימצא במצב אקדמי תקין. במידה והצעת המחקר לא אושרה יימצאו התלמידים במצב אקדמי לא תקין ולא יורשו לבצע רישום למסלול א'.

הצעת המחקר לעבודת הגמר תכלול את נושא המחקר, מטרת המחקר וחשיבותו, תיאור שיטות המחקר ורשימת מקורות וכן לוח זמנים לביצוע המחקר (לפי המתווה הקיים בחוג). ההצעה תוגש רק לאחר קריאה של המנחה/ים ואישור בטופס ייעודי לוועדה החוגגית ללימודי תואר שני. הוועדה רשאית לאשר את ההצעה, לדרוש תיקונים או לדחותה. אם אושרה ההצעה, תועבר הודעה על כך לרשות ללימודים מתקדמים לאישורם הסופי. לאחר בדיקת התקינות האקדמית של התלמידים, ותקינותם של מנחי התזה, יקבלו התלמידים (וכן המנחים, יו"ר הוועדה החוגגית לתואר שני ומוזכירות החוג) מכתב אישור הצעת תזה מן הדיקן ללימודים מתקדמים. הכתיבה, ההגשה והשיפוט של עבודת הגמר המחקרית יהיו על פי הנוהל הקיים בתקנון לימודי התואר השני של האוניברסיטה באתר הרשות ללימודים מתקדמים.

מסלול ב'

מבנה הלימודים

משך הלימודים במסלול ב', כולל בחינת גמר, לא יותר משנתיים. יחד עם זאת, החל משעש"ט החוג לארכיאולוגיה מציע תואר שני במסלול "ארכיאולוגיה בשנה" במסגרת זו מרוכזים מרבית הלימודים ביום לימודים אחד. בהתאם, ניתן לסיים את כלל החובות לתואר שני (כולל עבודת גמר) במסלול ב' בשנה קלנדרית אחת (שלושה סמסטרים רצופים, כולל סמסטר קיץ). תלמידים המעוניינים ב"תעודת חופר", ישלימו את מקבץ הקורסים הנדרש בהתאם לדרישות החוג (חשוב לדעת כי מקבץ זה לא נכלל במניין השעות לתואר והקורסים מתקיימים פעם בשנתיים, לסירוגין).

תכנית הלימודים כוללת 36 שש"ס: במסלול זה כל השיעורים ניתנים בחוג לארכיאולוגיה.

שיעורי עזר ולימודי השלמה אינם נכללים במניין הנ"ז לתואר. ראש החוג ויו"ר ועדת המ"א רשאים לאשר במקרים מסויימים החלפת קורס בקורס אחר בחוג או מחוץ לחוג, על חשבון השיעורים בתוך החוג. האמור רלוונטי, למשל, לתלמידים הממשיכים מתואר ראשון בארכיאולוגיה. אלה אינם מחוייבים בהכרח במכסת הסיוורים והחפירות הלימודיות (ובתנאי שהשלימו את הנדרש בעת לימודיהם לתואר ראשון) או בסדנאות בתרבות חומרית ובמקום זאת יקחו קורסים מתקדמים אחרים בהתייעצות ובאישור יועץ המ"א בחוג.

מעבר למסלול א': החוג יעודד סטודנטים מצטיינים, המעוניינים להמשיך במסלול עם תזה (מסלול א'), להחליט על כך כבר במהלך שני הסמסטרים הראשונים ואלה יוכלו לעשות כן בתיאום עם יו"ר ועדת המ"א של החוג. תלמידים העוברים למסלול א' יידרשו לעמוד בכל הדרישות של מסלול זה. בכלל זה יידרשו ל-32 ש"ס וכמו כן סמינר מחלקתי (2 סמסטרים), קורס בשיטות כמותיות, קורס בהתפתחות המחשבה הארכאולוגית, קורס בשפה מודרנית נוספת ברמת מתחילים, חלק א' וחלק ב', ובהתאם להמלצת המנחה: קורס בשפה עתיקה ברמת מתחילים, חלק א' וחלק ב'.

תוכנית הלימודים

12 ש"ס	3 סמינריונים לתואר שני (בדרג 4)
4 ש"ס	שיעור בארכיאולוגיה עולמית
10 ש"ס	שיעורים מתקדמים
4 ש"ס	סדנאות מתקדמות בתרבות חומרית
2 ש"ס	קמפוס שדה
2 ש"ס	חפירות (10 ימי חפירה, ממבחר החפירות בחוג)
2 ש"ס	סיוורים (6 ימי סיוור, ממבחר הסיוורים שהחוג מציע כל שנה)
0 ש"ס	בחנית גמר בכתב

36 ש"ס

סה"כ לתואר בחוג לארכיאולוגיה

בחנית הגמר

תלמידים במסלול זה חייבים לעמוד בבחינת גמר בתום הסמסטר השלישי ללימודיהם על מנת לסיים את כלל החובות במסגרת השנה הקלנדרית (ציון המעבר המינימלי לבחינת גמר – 76) ובמקרה של התמשכות הלימודים עד לסיום הסמסטר החמישי ללימודיו. התלמידים יורשו לגשת לבחינה רק לאחר שסיימו את כל חובות השמיעה והגישו את כל העבודות לתואר. בתיאום עם יו"ר ועדת המ"א בחוג ייקבע מרצה מן החוג שישמש ככוון בבחינת הגמר (עבודה או מבחן). בהתייעצות עם הבוחן והתלמידים יוחלט נושא הבחינה ומסגרת הזמן בה היא צריכה להכתב ולהיות מוגשת. למידע נוסף יש לפנות לתקנון לימודי תואר שני ברשות ללימודים מתקדמים.

שקלול ציונים

מסלול א'

50%	עבודת גמר מחקרית (תזה)
25%	שיעורים
25%	שתי עבודות סמינריוניות

מסלול ב'

20%	בחנית גמר בכתב
50%	שיעורים
30%	שלוש עבודות סמינריוניות

מגמה לתואר שני בשימור מורשת התרבות החומרית

ראש המגמה: ד"ר רות לין

זוהי תכנית ייחודית מסוגה בישראל בשימור מורשת התרבות החומרית.

שימור מורשת התרבות החומרית מהווה מזה שנים רבות תחום לימודים ומחקר מבוסס באוניברסיטאות בעולם והוא חלק אינטגרלי בדיונים על מורשת התרבות העולמית והשיח האקדמי. במקביל לגידול המשמעותי במודעות לשימור ערכי תרבות בישראל והדרישה לאנשי מקצוע בתחום זה, נפתחה מגמה לתואר שני ברמה אקדמית גבוהה אשר ייחודה הוא בשילוב מחקר אקדמי בצד הנחלת כישורים מעשיים הנדרשים בשימור. סגל ההוראה בתכנית מורכב ממומחי שימור מהארץ ומחו"ל, אנשי מחקר יישומי של חומרים וטכנולוגיות, ומרצים באוניברסיטת חיפה שתחומי התמחותם קשורים לנושאי שימור ולמחקר בנושאי תרבויות ומורשתן.

מטרת התכנית

תכנית הלימודים נועדה להכשיר את בוגריה להתמודדות עם המגוון הרחב של נושאים הכלולים בדיסציפלינת השימור. המוסמכים יהוו עתודה של אנשי מקצוע בשימור, בעלי רמה מקצועית גבוהה ויכולת לשלב מחקר עם עבודה מעשית. הם יוכלו להשתלב הן כמשמרים פעילים, הן בתפקידים שונים הדורשים יכולת ניתוח וקבלת החלטות בנושאים השונים הקשורים בשימור מורשת התרבות החומרית.

נושאי הלימוד העיקריים

- * תיאוריה, אתיקה, היסטוריה ופילוסופיה של דיסציפלינת השימור.
- * בסיס מדעי להיכרות עם חומרים ותכונותיהם.
- * רקע במקצועות ההומניסטיים והיכרות עם מרכיבי מורשת התרבות החומרית.
- * שיטות מחקר בשימור ויישומן.
- * שיטות תיעוד.
- * שיטות טיפול ושימור מעשי.

בלימודים ישולבו סיורים וסדנאות בהוראת מומחים בשימור. כמו כן יחויב כל סטודנט בביצוע עבודה מעשית (סטאז') אשר תבצע במסגרת פרויקט או מעבדת שימור פעילים.

קהל היעד

המגמה פתוחה לבעלי תואר ראשון הבאים מרקעים מקצועיים שונים ומגוונים. יתקבלו בעלי תואר ראשון במקצועות רלוונטיים כגון לימודי שימור, גיאוגרפיה, לימודי ארץ ישראל, ארכיאולוגיה, היסטוריה כללית, מזרח התיכון, אדריכלות, תולדות האמנות, אמנות יצירה, כימיה, אקולוגיה, מדעים וכל תחום אשר יש לו זיקה לשימור. כמו כן יתקבלו אנשי רשויות

ומוסדות ציבוריים אשר עובדים בשימור: משמרים ואנשי תכנון, אנשי ניהול ותיעוד של שימור.

תנאי הקבלה לתכנית

- * תואר ראשון ממוסד מוכר בארץ או בחו"ל במקצועות רלוונטיים (לעיל)
- * ציון סופי של 80 לפחות בלימודי התואר הראשון
- * ראיון אישי
- * ניסיון בשימור יהווה יתרון

הרכב הקורסים

במהלך הלימודים יצבור הסטודנט 32 ש"ס (במסלול א') ו-40 ש"ס (במסלול ב'), לפי הפירוט הבא:

- א. קורסי ליבה — 16 ש"ס, חובה בשנה א'.
 - ב. קורסי התמחות — 10 ש"ס, חובה בשנה ב'.
 - ג. קורסי בחירה — 6 ש"ס (במסלול א'). קורסים אלו יבחרו ממגוון הקורסים המתקיימים על ידי חוגים שונים באוניברסיטה (לאחר ייעוץ ותאום). במסלול ב' ילמדו הסטודנטים 14 נ"ז ממגוון קורסי הבחירה.
 - ד. התמחות מעשית מונחית (סטאז') - הסטאז' יתבצע על ידי הסטודנטים בפרויקט או מעבדת שימור מוכרים תוך כדי הנחיה. במסגרת הסטאז' יאסוף הסטודנט 500 שעות התנסות מעשית שיהוו תנאי הכרחי לקבלת התואר. הסטאז' יתבצע במהלך הלימודים או לאחר סיום כל הקורסים. הסטודנטים יידרשו להגיש דו"ח מפורט על עבודתם בסטאז'.
- מסלול א' (מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית — תזה):** 32 ש"ס שבהן כתיבת שתי עבודות סמינריוניות, ועבודת גמר מחקרית (תזה). התזה תהווה 50% מהציון הסופי לתואר. בנוסף ישתתף כל סטודנט במהלך הלימודים בסטאז' שבו יצבור שעות התנסות מעשית שתלווה בהנחיה. הלימודים במסלול זה יימשכו שנתיים עד שלוש שנים.

מסלול ב' (מסלול ללא תזה): 40 ש"ס שבהן כתיבת שתי עבודות סמינריוניות, והגשת פרויקט סיום שיהווה 15% מהציון הסופי לתואר. בנוסף ישתתף כל סטודנט במהלך הלימודים בסטאז' שבו יצבור שעות התנסות מעשית שתלווה בהנחיה. הלימודים במסלול זה יימשכו שנתיים.

שקלול ציונים

מסלול א'

עבודת גמר מחקרית (תזה) 50%

שיעורים 25%

סמינריונים 25%

מסלול ב'

עבודת גמר 15%

שיעורים וסמינריונים 85%

לימודים לקראת תואר שלישי (PhD)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: פרופ' דני נדל

תנאי קבלה

רשאים להגיש מועמדותם כתלמידים לתואר דוקטור כל בעלי תואר שני (מ"א) בארכיאולוגיה מאוניברסיטה מוכרת בארץ או בחו"ל, שהשיגו לפחות ציון סופי "טוב" (80) בלימודיהם לתואר שני, וציון "טוב מאוד" (86) בעבודת הגמר המחקרית למ"א.

בשל אופיו הבינתחומי של החוג ובהתאם לנושא המוצע של הדוקטורט, יכולים להתקבל ללימודי תואר שלישי גם תלמידים שיש להם תואר שני בתחומים משקים ומשלימים לארכיאולוגיה ולמדעי הארכיאולוגיה וכן בתחומי מדעי הטבע והמדעים המדויקים. תלמידים אלה יידרשו לשיעורי השלמה בארכיאולוגיה בהתאם להשכלתם האקדמית ולנושא עבודת הדוקטורט, לפי החלטת יו"ר הוועדה החוגית ללימודי התואר השלישי וראש החוג. יצוין כי גם בוגרי החוג לארכיאולוגיה יכולים להידרש לשיעורי השלמה על פי החלטת המנחה או יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי.

מבנה הלימודים

הלימודים לקראת התואר השלישי נחלקים לשני שלבים:

תלמידי מחקר שלב א' — שנה (2 סמסטרים מהקבלה ללימודים עד הגשת הצעת המחקר).

תלמידי מחקר שלב ב' — לא יותר משלוש שנים (מאישור הצעת המחקר עד הגשת העבודה, במקרים מיוחדים תתכן הארכה של פרק זמן זה).

בקשת הקבלה שותפנה לוועדה החוגית תכלול את המסמכים הבאים בשני העתקים:

1. קורות חיים בעברית ובאנגלית.
2. העתקים מתעודת "בוגר" ו"מוסמך".
3. גליונות ציונים מאושרים לב"א ומ"א.
4. שתי המלצות מאנשי אקדמיה כאשר אחת מהן ממדריך התזה למ"א (ההמלצות יישלחו ישירות למזכירות החוג).
5. אישור בכתב על הסכמת מנחה לעבודת הדוקטורט.
6. הצהרת כוונות של המועמד לגבי נושא המחקר המוצע, מאושרת על ידי המנחה המיועד.

בשלב א' יכינו התלמידים הצעת מחקר ויגישו אותה בחתימת המנחה לאישור הוועדה החוגית לתואר שלישי. אישור סופי ינתן על ידי הרשות ללימודים מתקדמים. עם קבלת האישור יעברו התלמידים למעמד תלמידי מחקר שלב ב'. המנחה/ים יקבעו/ לתלמידים את תכניו הלימודים שלהם ואת היקפן. הוועדה החוגית תאשר את התכנית. הוועדה רשאית להטיל על התלמידים חובת בחינה (בכתב או בע"פ) בקורסים שהתלמידים נדרשים להשתתף בהם. בסמינריונים תידרש רק השתתפות פעילה. תלמידים אשר במסגרת לימודי התואר השני לא למדו שפת מחקר שניה ברמת מתקדמים, חייבים להשלים חובה זו. עם סיום עבודת המחקר, תוגש העבודה מודפסת ובחתימת המנחה/מנחים לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי. הוועדה תדון בעבודה

ותחליט אם לאשרה לשיפוט או לדרוש תיקונים. לאחר אישור העבודה לשיפוט תיערך בדיקה כי אכן מולאו כל החובות כנדרש ועל פי התקנון. העבודה תועבר לרשות ללימודים מתקדמים לשיפוט בהתאם לנהלים.

מסלול ישיר לדוקטורט

מועמדים המבקשים להירשם כתלמידים מן המניין למסלול ישיר לדוקטורט חייבים להיות בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, ואשר השיגו בלימודי התואר הראשון, בשני החוגים בהם למדו ציון משוקלל של 90 לפחות. התלמידים נדרשים להשלים קורסים (שבהם ניתן ציון) מתוכנית המ"א של החוג במסלול א' בהיקף של 26 ש"ס. פרטים נוספים ניתן למצוא בתקנון לימודי תואר שני ושלישי בשנתון זה ובאתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים. המועמדים המעוניינים במסלול זה יפנו ליו"ר וועדת הדוקטורט או לראש החוג. יש לעיין בפרק על לימודי תואר שלישי המופיע בחלקו הראשון של השנתון.